

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A nagy metamorfózis*

Forrás: *Nemzeti Ujság*

Bp. (Hely) *1921. 9. 4* (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *303.31*

Hely

Idő *"1921"*

Személy

Helyszám

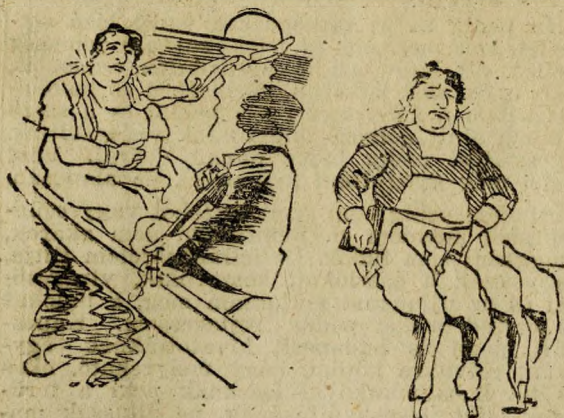
A nagy metamorfózis

Amikor „ők” átvedlenek

Elment a nyár is, nem — elrohant. Ott-hagyta a magyar Balatont, ott a magyar Tát-rát, melyet megszálltak a csehek és megszállot-tak a budapestiek. A Schwarczok, a Weiszok, a Rózsák és Rófiak, a Virányiak és minden Izidorok. A nyárnak határozottan jó ízlése volt, nem akarta látni őket, csak addig maradt, míg köteles volt vele. Nem taldotta meg ittmaradá-sát, ment és nyomába kullog a bánatos ősz, melynek más a sugártörése, más a hangja, más a hangulata.

Az ősz elküldötte az ereszek alól a fecskét és hazaszólitotta, a fürdőző hadat, mely ment, mint a sáska, letarolt és kiélt egész vidékeket, belemérgezte gondolkozását a vidék gondolko-zásába, élt, hizott, nyüzsgő életét odatelepitette a Balaton partjára, ahol magyaroknak építet-tek hajlékot, de mire a hajlékok elkészültek, ők ültek belé.

Valami kis metamorfozison mentek át mind-annyian. Mások voltak odalenn és mások let-tek idefenn. A város, az ősz, az otthon nagy vallató: nemcsak a nyári barnaságot fakította le, hanem mindent, amit magukra aggattak.

Ki ne emlékeznék például a szép Tömböly-zére, kinek idomai kicsordultak a mellfűző-ööl. Szép volt, keleti és százkilós. Fülében „brilliant”-ok ragyogtak, szemei álmodó bá-gyadással borultak a Weisz-Dóri vállára, ki esti csónakkirándulásokon mandolint penge-tett lábainál. Tömbölyné démon volt és sokat beszélt az estélyekről, melyeken Molnár Fe-renc és Busfekete tettek neki a szépet, melye-ken Jádlowker énekelt. Villájuk tizenkét szo-bájában ragyogtak a csillárok s az ajtókbau valódi mörök és nem Mörök segítették le a vendégekről a belépőt.

— Ah, Dóri, azok az esték...

Tömbölyné megérkezett a Délivasúton, nem várta autó és amikor a konflisnak megmondta

a pesti címet, lágyan suttogott, mintha Dóri vallomására mondott volna igent.

— Klauzál-tér 1.

Tömbölyné átalakult pillanatok alatt. Más-nap már ott állt a csarnokban a pult mögött, ahol egy szerény cégtábla beszélte titkait: *Teitelbaum Izidorné, baromfikereskedő.*

Virányi Atilla is megváltozott. Odalenn a siófoki strandon rimeket mondott a kisasszo-nyoknak, kik Jericho rózsakertjében hasadtak bimbóvá. Virányi lefedt szájáról sokszor cseppfolyósan csordultak a rimek, a Dalmák, Piroskák és más Rebekák boldogok voltak, ha a rimek feléjük zsongottak, mint a darázs a szőlőre. Hát amikor este megszólalt Virányi ur száján a dal és a Krausz Bella kísérté zon-

gorán. Erces lertinangja beleringott a lány szivekbe, a Spitzer Baby gyufaoldatot ivott... Miután a doktor kimosta a gyomrát, három éjszaka csak egy mondatot tudott hörögni:

— Ah, ez a hang...

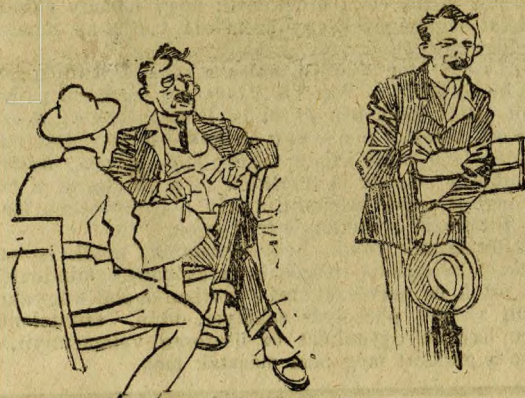
Ez a hang nem veszett el. Ott cseng a Városligetben a vurstli szélén, ahol Virányi Atila immáron Weisz Arnold a Zerkovic népdalait zengi — füzetenként egy koronáért...

Barnai ur is megváltozott. Füreden színház-direktor volt, ki Blumenthallal pertut ivott és protezsálta azt a Roboz-gyereket. Hebron szüzei nyomába settenkedének és kinálták tehetőségüket. Barnai ur néhány rózsaszálat leszakított, kiknek Pesten találkozót és szerződést ígért a színházi irodában. Ma Braun bácsivá szürkült és színlapot ragaszt a hirdetőoszlopokra.

Balogh ur a kávéház terraszán beszélt arról, hogy bankja összevásárolja őszire a gyapjút

Egész Boglár bámulta a nagy férfiut. Arca zordon volt, mint végzet, szeme villogott, miként a hüvelyéből kiröppenő kard, szava csat-

tozott akár a bolsik korbácsa a magyarok hátán:

— A Simi? A Krausz?! Az nekem fiatal!...

Most már mosolyog, hiszen elment a nyár és haza volt kénytelen jönni Pestre. Elsején megjelenik a részletért. Szerényen, csendesén, görbén alázatosan. A Singer-cég beszedője, kire ráfórmed a prokurista minden szombaton:

— Hallja Zalcer, ne lopjon annyit, mert ki-mint maga...

Kálnoki uron is végbement a változás. Ő Földváron nyaralt. Csak azért, hogy zerplatozjanak a buta gójok.

— Akinek pénz van, tekintély van — mondotta leányának, ki keztyüben fürdött és nem szeretett apjával nyilvánosan mutatkozni. Kálnoki ur ott ült a parkban és lenézte a szemét gójt, kinek nincs pénze. Mint nagykereskedő kevélykedett és titokban büszke volt, ha leánya leutánozta a lenézett gój-asszonyokat.

— Drei million Mitgift adok vele...

Ma nadrágot, csizmát, rongyot, csontot árul a Teleki-téren és halálos ellensége a detektíveknek, akik felszólták írni igazi nevét: *Kalb-éder Izidor*.

Zabolai szerkesztő ur Almádiban nyaralt. Gógös volt és kevély, fölényes és hideg. Mindent tudott és mindenkit ismert. Pontosan hozta a legujabb híreket, még pontosabban le-adta véleményét. Szeretett finom étterembe

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás: járnai, ahol franciás mozdulatokkal evett. Szerette a „kis nőket“, speciálista volt a bokák szemléletében. Mindenkinek szépeket mondott, mindenkinek kellemeseket suttogott. Csak a kurzusra haragudott. Ez alatt a keresztény politikát értette.

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi háziyomda 1920

— Meg fognak dögölni a taták — szölt ilyenkor és elhagyta fölénye, nyugalma, hidegvére.

Az ősz felzargatta Pestre és elhozta haragját. Most a játékfelügyelőt szidja, aki gyengédén figyelmezteti olykor-olykor:

— Hallja Zaker, ne lopjon annyit, mert ki dobom...

Zabolai-Zalcer krupié az „Erzsike“ klubban és összerezzen, ha ismerős arc vetődik a játékterembe. De az emberek diszkrétek, a Balatonon minden izraelita hazudott. Magára aggatta a kis hazugságait, mint a szíriai benszüölt a rézkarikát. Zabolai szerkesztő ur torka elszorult, amikor Goll, a kőbányai mészáros egy vesztes szériés után rászólt:

— Na, szép szerkesztő maga!

Zalcer ur kivágta magát:

— Pardon, az öcsém volt...

Goll urat azonban nem lehetett megesálni. Kijelentette, hogy akkor ő a saját bátyja.

No, de nem mindenki goromba és nem mindenki mészárosmester, aki észrevegye, hogy a balatonparti izraelita és a pesti sibiló, szipo-lyozó, nyüzsgő, parazita zsidó ugyanaz.